

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Irodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
LEVA, KAZINCZY-UTCA 2.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőségi telefon: 24.

Szerkesztőség:
KÖVESKUTI JENŐ
FEKETE JÓZSEF FRANK ANTAL
főmunkatársak;
KÖPERNICZKY CORNÉL **SCHULCZ IGNÁC**
szerkesztő a szerkesztésért felelős kiadó

Előfizetési ár:
Évesk övre . . . . . K. 5.-
Fél évre . . . . . „ 2.50
Negyed évre . . . . . „ 1.25
Egyes példány 10 fillérről kapható
SCHULCZ PAPIRÜZLETÉBEN

Gondoskodás a jövőről.

Aki a háboru eseményeit figyelemmel kíséri, észre kell vennie, hogy a hadjárat nem csak az elenséges áliamok fegyveres mérkőzését jelenti, hanem a hadviselő országok polgári lakosságának néma és komoly gazdasági harcát is. Örvedetes jelenség, hogy az itthonmaradottak fokozott erővel igyekeznek pótolni a távollevők munkaerejét.

Az idén, a „döntés” történelmi korszakában különös jelentősége van annak, hogy vajon az ország gazdasági ereje ki tudja-e állani azt az óriási erőpróbát, amelyet a világháboru a közgazdaságra nézve jelent. Az évi termés biztosítása sohasem volt olyan óriási jelentőségű, mint ebben az esztendőben, amikor nem csak a rendes közfogyasztás kielégítése, hanem a hadsereg ellátása révén közvetve, a háboruhoz fűződő összes érdekek forognak kockán.

A földmívelési miniszter rendelet bocsátott ki a mezőgazdasági termelés biztosítása érdekében, amelyben felhívja a közigazgatási ható-

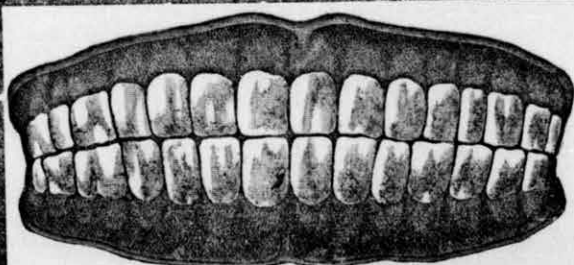
ságot és a gazdaközöniséget, hogy vállalva, fokozott munkával és összetartással törekedjék a termés előkészítésének nagy, igen nehéz és a hadviselés szempontjából elsőrendű jelentőségű feladatát megoldani. A miniszter kötelességévé teszi az alispánoknak, hogy az értelmiség bevonásával vármegyei gazdasági intéző-bizottságot alakítsanak, amely a központi vezetés és irányítás feladatait lesz hivatva ellátni; egyben intézkedik aziránt is, hogy a főszolgabírák községi (esetleg körjegyzőségi) gazdasági bizottságot alakítsanak, amelynek feladata lesz a főszolgabíróval állandó összeköttetésben, a tulajdonképeni helyi szervezkedést megvalósítani s azzal a gazdasági munkálatok zavartalan elvégzését lehetővé tenni.

Természetes, hogy jelenleg nem lehet mindazoknak a munkáknak a lebonyolítását célul kitűzni, amelyeket békés időkben a gazdasági célszerűségnek megfelelően végezni szoktak, hanem csakis azokról a munkálatokról lehet szó, amelyek a termés előkészítése érdekében pó-

tolthatatlanul szükségesnek mutatkoznak. Legelső sorban arra kell törekedni, hogy minden gazdaságilag kihasználható terület emberi vagy állati tápláléknak alkalmas termékekkel be legyen vetve.

Előre látható, hogy az idei év gabonaszükséglete sokkal nagyobb lesz, mint rendes években szokott lenni. A háboru megakadályozta azt, hogy Amerikából lehessen buza- és lisztkészleteket behozni, amelyekre Németországnak és a háboru tulságos elhuzódása esetén Ausztriának is szüksége lenne. A saját magunk által szükségelt mennyiségben felül ezeknek az államoknak készleteit is nekünk kell pótolnunk, hogy a fokozott szükségletet minden irányban kielégíthessük.

Minthogy nagyon sok vidéken a vetőmag hiánya volt az oka, hogy az őszi vetés elmaradt, a földmívelésügyi miniszter árpa, zab és tengeri vetőmagból nagy készletet szerzettetett be. Felhívjuk a gazdaközönység figyelmét, hogy vetőmag szükségletét mielőbb fedezze, mert a háboruval természetszerűen együtt járó szállítási nehézségek miatt

Reményi Frigyes, fogműterme LÉVÁN, Teleki-utca 2. Bakó-féle ház

Fogtömések aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével teljesen azonos porcellánból.	Fogkoronák, csaposfog hidak vagy egész fogsorok szápadlás nélkül aranyból, platinból vagy porcellánból.	Fogkövek eltávolítása fogak fehéritések és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.
--	---	---

könnyen késelem és kár származhatik.

Önként érthető, hogy a jelenlegi pénzügyi viszonyok között a kormány vetőmag beszerzésére állami kölcsönt vagy előleget nem adhat; ezért a leghelyesebb, ha elháríthatatlan szükség esetében a törvényhatóság vagy a községek nyújtanak alapjaikból előleget, vagy vesznek fel ily célból egy évre kölcsönt. Ilyen uton már több törvényhatóság gondoskodott a szükséges vetőmag beszerzéséről.

A hiányzó igaerőt egyrészt úgy pótolhatják a gazdák, ha a meglévő állatokkal és gépekkel egymásnak segítenek, vagy új állatok beszerzésére a vármegyei gazdasági felügyelőségnek megbízást adnak. Szükség esetén a kormány kivételes intézkedésekről a legutóbb alkotott törvény alapján felhatalmazást fog adni a személyes szolgáltatások igénybevételére és a közérő kirendelésére.

A gazdálkodás egyik legégetőbb kérdését ez idő szerint a kézi munkaerő hiánya jelenti. A hol a kapálást, kaszálást és aratást megfelelő gépekkel lehet végezni, legcélszerűbbnek mutatkozik ilyen gépek

beszerzése esetleg társulások után. Az aratás céljaira nagyobb uradalmak részére a kormány hadifoglyokat is rendelkezésre fog bocsátani, akiknek igénybevételét a földmivelési miniszter legközelebb külön rendeletben fogja szabályozni.

Több helyen az a sajnálatos jelenség észlelhető, hogy a gazdasági munkások vonakodnak az ideai nyárra aratási szerződést kötni és várni akarnak addig, amíg munkájukért többet ígérnek nekik. Akár tudatlanság, akár lelkiismeretlen felbujtásnak eredménye ez a törekvés, a számítás mindenképpen rossz. A kormány, ha szükséges, a legerélyesebb intézkedésekkel is biztosítani fogja a termelésnek és ezzel az ország élelmezésének az érdekeit. De különben is a háboru miatt természetszerűleg emelkedett az élelmickek ára s így az aratórész ugyis önmagától sokkal nagyobb értékűvé vált, mint aminő az előző években volt.

A rendelet felhívja a hatóságok figyelmét annak szemmel tartására, hogy a fölmentett hadkötelesek, továbbá a hadisegélyt élvező munkaképes egyének mennyiben segítenek a saját dolgaik elvégzésével

a községben elvégzendő más mezőgazdasági munkálatok körül.

Mint hogy az ilyenek közreműködését az ország a jelenlegi körülmények között különösen elvárhatja, alapos és komoly kifogás esetén, ha a jóindulatu figyelmeztetés már nem használna: a tényleges szolgálat alóli fölmentés visszavonása, illetve a hadisegély megszüntetése is alkalmas eszköz lehet az általános munkálkodás kikényszerítésére.

Kétségtelen, hogy kettőzött szorgalomra, megfeszített munkára és teljes odaadásra van szükség, hogy a termelés nehézségeit elhárítva, az évi termést kellő időben betakarítani lehessen. A harotéren küzdő férfiak pótlása a községre súlyos terhet ró. Hisszük, hogy a helyes vezetés, a kellő szervezés, az érdekek józan felfogása és a hazai föld szeretetének buzgalma minden nehézség ellenére is képes lesz biztosítani a kívánt eredményt.

Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, illkört, csokoládét, caces-t, a Hadisegélyző Bizottsághoz Budapest IV. Váci u. 38.

A zsebóra.

Irtai: Georg Hirschfeld. Németből fordította s a Reviczky-Társaságban fölválasta: Baker Béla.

Néhány napra rá, hogy a világrendítő háború kiűtött, Gessner Valentin, egy tisztességben megőszült polgár, kertescskéjében üldögélt, amely az élszási városka elején levő, hosszas és nehéz fáradsággal szerzett otthonkáját ölelte körül. Az aggyágyán mind a munkából, mind a szenvedésből bőven kivette a maga részét. S erre élete alkonyán fájó öntudattal is gondolt vissza. De most már csak tovatűnt álmoként rémlenezett előtte. De nagyot dobbant szive attól a vágytól, hogy azt az időszakot, az irtózatos jelennek édestestvérét, mint valami szellemidőző, szeme elé varázsolja. Gondolatai az 1870—71-iki nagy idők emlékeihez tereltek vissza. Igyekezett embereket feltámasztani, akik vele voltak ifjak, eseményeket feleleveníteni, melyek akkor voltak pjjak. De már nem talált rájuk. Unokáinak a számtalanszor mondott eseményeket újból el - elmesélte, hogy így azok valóságának hitében maga is megmaradjon. De fáradsága kárbavesszett. A fiuk bár tisztelettel vették szavait, mégis szemmeláthatólag megkönnyebültek, amikor nagyapó meséjének vége volt. Az agghadit az ily tapasztalatok nem keserítették el, mert bölcsen belátta, hogy az ifjú-

ság a multnak, mint valami múzeumnak hátat fordított s ami a megőrzött kincsek-ből még eleven értékül megmaradt, azt már régen lelkében ápolta.

Ez mint az üdítő esti fürdő kellemesen hatott az öregre, de ezennél még jobban érezte magára-maradottságát. Ugytetszett, a tanácsadásból már kivénült, csak áldás-ból fogadták örömet. Áldott is csordultig telt szive mélyéből, úgy hogy csaknem vérevetnek érezte magát. Három fia vonult háborúba, unokáinak atyja és még két fiatalabb fia. A kis lakásban, ott a város elején, tanyát ütött a nagy szükség. Oithon maradt fiatal menyje, gyermekeivel együtt az aggyágyán segítségére szorult, fiainak pályája hirtelen megszakadt, minden ipar megakadt s féltő volt, hogy a mindennapi kenyér kezd nem mindennapivá lenni.

Büszke szegénységben, mely csak a mások szükségére előtt hódol meg, üldögélt Gessner Valentin kis kertjében, szemlélvén a nagy jávorfa kusza lombját, mely menyenyzetként borult föléje. Ugy képzelte, mintha végtelen űrben lebegne, mert bárhová is nézett, őt sem a mult, sem a jelen nem segítette. Sőt talán már a jövő is el volt zárva előle. Nem kétségbeesés, hanem Isten utáni izzóban fájó vágyakozás töltötte be az öreg keblét. Mint az Űr becsületes szolgálója, szerette volna tudni, hogy voltaképpen miért is szolgált neki, miután a

mult sötét lepellel volt borítva, és a jövőt erősebb kezek lendítették előre. Istent kereste a fa kusza lombján átvillanó nap-sugarakban, Istent, kibén rendfölteletlenül bizott. Földi nyomorúságát az isteni kegyellemmel ilyképen igyekezett összhangba hozni, midőn az alkonyatban különös látogató közeledett feléje.

Tétován, mankóbotra támaszkodva, egy férfiú jött a csikorgó homokon, ki körülbelül vele egyidős volt. Ruhája jó módra vallott, de teste, Gessneréhez képest teljesen rokkant volt. A látogató megállott, szomorú bólingatással, fáradtan szemlélte a gondolataiba merült Gessnert, mivel lábai sajogtak a homokos úttól, hangos köhni-téssel térelte magára a figyelmét. Gessner Valentin most feltekintett. A látogató nem tudta, felismerték-e?

„Adjon Isten jó napot Valentin. Egyszer mégis csak el kellett törődnöm te hozzád, bár a város másik végén lakom“.

Az öreg úgy nézgette látogatóját, mintha amott, a város másik végén csak a 42-metű őrtődnék.

„Kicsoda ön? Mi járatban van?“ „Óhó! Hát engem már elfelejtettél? Le hisz' 44 esztendő mulva ezen nincs is mit csodálkozni. S aztán neked kevesebb okod is van rá, hogy visszaemlékezz, mint nekem. Most török ki egy fekete foltot mul-

Miért verekednek a mi katonáink?

— Befelező közlemény. —

Nem azt értem azalatt, hogy a németek idejönnek hozzánk iskolamosterkedni, hogy arra fognak taníttatni, hogy miképpen lehet legalább ötször annyit kihozni az övéknél sokkal termékenyebb hazai földből, mint eddig, sem azt, hogy hogyan kell a mi ma parlagon heverő dus bányáinkat eredményes üzembe venni, és hogyan kell azoknak termékeit jól értékesíteni, vagy miképpen kell vízi útjainkat kihasználni, újakat teremteni, vasuti hálózatunkat tökéletesítve, az ország főjövédelmi forrásának megtenni, ipari, kereskedelmet felvirágoztatni.

Nem! De minden meglevő és ezután alapítandó szervezetünknek, mezőgazdasági, gyáripari, bányász-, stb. egyesületeinknek szoros kontaktusba kell lépniük a németek hasonló egyesületeivel. Tőlük kell tanulnunk, velük kell dolgoznunk. Fiainkat oda kell küldeni. Meg kell tanulnunk produktív dolgozni, konszerválva takarékoskodni. És ez a nemzet, amely 1867 óta, tehát nem egész egy évszázad alatt annyira tudott fejlődni, hogy évszázadok mulasztását, elmaradottságát pótolta, ha megtanul majd intenzívebb munka mellett takarékoskodni is, a fejlődés olyan magas fokot fogja elérni, hogy békében is egyenértékű lesz rövid idő alatt azzal a hatalmas szövetségesével, amelylyel a háboruban egyenértékűnek bizonyult.

Ziláitnak tetsző belpolitikai életünket belátó politikusaink, akik a haza javára nemcsak beszélni, de dolgozni is tudnak

és akarnak, meg fogják gyógyítani. Az eddigi pártkereteket, úgy vélem, elavultaknak fogja majd mindenképp találni. Elmúlt már annak az ideje, hogy hátrafelé, mindig csak hátrafelé fordítsuk a fejünket és azt nézessük, arról disputáljunk, fűtüllünk, doboljunk, azért játszunk kidobósdit, hogy melyik a jobb, az 1848 vagy az 1867? Előre kell látnunk, a jövőnek dolgoznunk, még pedig gazdasági és nem közjogi vagy felekezeti programok alapján. A jövő politikai pártjai csak agrárius, merkantil és szocialista pártok lehetnek radikális, liberális vagy konzervatív alapon.

Ez a perspektívája az esetleg kedvezőtlen kimenetelű háborúnak.

A háború kedvező kimenetelénél olyan hatalmas fellendülést fogunk megélni, amilyent legvérmesebb álmunkban sem mertünk álmodni, amit igen rövid néhány hónappal ezelőtt még utópiának tartottunk volna! Igaz ugyan, hogy ez nem lesz meg máról holnapra. A háború sok kárt tesz emberben, erkölcsi és anyagi javakban. Azokat pótolni kell.

Először az emberáldozatokat. A háború emberhiányt okoz, amivel együtt jár az egész vonalon a jobb munkaalkalom. Ennek viszont a szükségszerű folyamánya, hogy jó ideig szünetelni fog a kivándorlás és három-négy év alatt pótlódik a veszteség, legalább mennyiségben. Minőségben a sok érték ember elpusztulását a kivándorlás elmaradása nem pótolhatja; de az itthon maradtak szaporodni fognak és a természetes fejlődés kiválasztja majd az értékes anyagot. Átmenetileg legalább csökkenni fog a szellemi proletariatus.

Kétségtelen, hogy az erkölcsök eldurvulnak a hosszú hadjárat alatt, a tudományok nem fejlődnek, sok kulturális műpusztul el, de annyi mindenre megtanít bennünket a háború, aminek felsorolására e cikk keretei nagyon is szűkek, hogy az átmeneti megakadás után ujult erővel tör felszínre a javulás és az erkölcsök is hamar meg fognak javulni legalábbis annyira, mint amilyenek a háború előtt voltak.

Az anyagi javak pótlása két-három esztendő munkája lesz. A felvidéki és déli megyék sok kárt szenvedtek. Egyrésztől az állam kárpótlása, másrészt vidéki és budapesti intézeteink jóakaratu támogatása, ahol szükséges, türelme lesz az az orvos-ság, mely ezeknek a vidékeknek lakosságát is talpraállítja és részesevé teszi annak a kulturmunkának, amely ezt az őserővel rendelkező országot nagygyá teszi.

Vállvetve dolgozni, egymást megértve munkálkodni, a jövőre gondolva takarékoskodni: ezek a mi feladataink, ezeknek a feladatoknak pontos betöltése visz bennünket az ígért földjére!

... Ezért verekednek a mi katonáink!

A. B.

A Reviczky-Társaság háborus estéje.

A lévai Reviczky-Társaság negyedik háborus estéje szerdán zajlott le a városi székház dísztermében. Az egybegyűlt előkelő közönség szokott figyelemmel adózott a felolvasóknak.

Elsőnek Porubszky Géza dr. ült az előadói asztalhoz és felolvasta „A háború erkölcsbölcséleti szempontjai” c. értekezését, melynek tartalma röviden ez:

Nem elég az a tudat, hogy háborunk igazságos, mert az igazságos háború keretein belül még igen sok kétely aggály és nehézség merülhet föl a lelkiünkben és a harcoló katonák lelkében. Jelenti-e az igazságos háború azt, hogy minden szabad? Van-e az igazságos háborúnak is jog- és erkölcstan, van-e a háborúnak is lelkiismerete? A háború nem mond ellen a felebaráti szeretet parancsolatának, mert az erkölcsbölcsélet a mérsékelt egoizmust mindig megengedte. A katonát a gyilkolásra kényszeríti az önvédelem és a katonai eskü. Az erkölcsi törvény érvényessége azonban a háborúban sem esik moratórium alá. Az ártatlanul kiontott vér annak az uralkodónak a lelkiismeretét terheli, amelyik alattvalóit bekényszerítette az igazságtalan háborúba. Az igazságos háború nem sérti a békeszeretetet sem, mert az igazságos háború nem más, mint harc az állandó béke és a megsértett jogrend helyreállításáért; célja nem a békerontás, hanem a békehelyreállítás. Ennek az igazolására kívánja a nemzetközi jog is az ultimátumot. Felel arra a kérdésre is, hogy a felekezetek papsága támogathatja-e a háborút? Arra a megállapodásra jut, hogy támogathatja, ha az uralkodó akarata egybeesik az Isten akaratával, tehát ha a háború igazságos. A vallás célja nem lehet az, hogy az igazság győzelmét békítse, hanem hogy előmozdítsa. A

tamból, a mely eddig azt éléketlenítette.”

„Kicsoda ön?”

„Hát igazán nem emlékszel már róam?”

Merengésből kiragadhatva, de tele szorongó sejtéssel meredten nézte látogatóját Gessner Valentin. Hirtelen fellebbent a fátyol ama időről, melyet hasztalan iparkodott feleleveníteni. 44 évvel ezelőtt? Ez 1870-ben történt! Itt állott egy ember ama nagy s multba iramlott napokból. Nemsokára többen gyűltek köréje, lassankint seregesen. Fejek, alakok, tárgyak bukkantak fel, majd harci zajt hallott. Itt heverészték sátor-társai, — ott ült a lotharingiai földműves család, akiknél lakott. Szakállas népfelkelők kártyázva guggoltak egy hordó körül. Hirtelen felrobant egy gránát. Egy borzalmas tűzvillanás. Folyt a vér, meg a bor. Rohamra fel! Riadó! Elő! Magasan lengett a ronggyá lőtt zászló! Rohanás, ordítás, káromkodás, örömrivalgás! Végre neki az ellenségnek! Itt esett el Kunze, — ott Eberstadt! Csak előre! És mellette — mellette...

„Bertrám”!

„Igen Bertrám”, bólintott a látogató. „De miért mersz te így róam? Hát francia voltam én? Ellenséged voltam tán? Hisz’ vállalva harcoltunk együtt.”

„Persze”, felelte Gessner Valentin, külsős szorongással. Bocsáss meg. Nem

tudom mi ragadott el. Mintha a régen leltűnt dolgok lavinája lett volna. Bocsáss meg.

Igen jól esik, hogy visszaemlékszel még rám. De ül csak le — te beteg vagy — te bizonyval nagyon kifáradtál. Te is ebben a városban lakol? Ezt nem is tudtam! Persze a másik végén, mondtad te — ott vannak az előkelő villák. Te ugye gazdag vagy? 1870.-ben még csak egyszerű mechanikus voltál. Csak segéd, még távolról sem mester.”

A rokkant, a mankóbotot térdel közé fogva, fájdalmas nyögéssel leült. „Látod — emlékezed most ismét megifjodott. Igen Valentin, szerencsés voltam — az emberek legalább azt tartják rólam. Amott a legszebb ház az enyém. De beteg vagyok, és feleségem is beteg — gyermekünk nincsen. Tudom te nem ismered azt a borzasztóságot, mikor éveken át semmi gondunk sincsen s mindig csak azt kérdezzük magunktól: minek élsz? Kinek gyűjtötted kincseidet?”

„Isten ments. Azt természetesen nem ismerem.”

„Látszik is rajtad. Teljesen az vagy, aki voltál 44 évvel ezelőtt. A rárc meg az ősz haj, mit se tesz. De térjünk a dologra.”

(Folyt köv.)

hívek különben is nemcsak a felekeztek hívei, hanem az államnak is polgárai. Mőnes, Krisztus és Mohamed a fegyverek világában éltek s mégsem voltak antimilitaristák. Több példát sorol fel azokról a papokról, akik pénzt, vért és életet áldoztak a hazáért. Arra a kérdésre azonban, hogy a pap lehet-e tőnyeges harcoló katona, a felelete: nem lehet. Az egyházi zsinatok a papok katonáskodását „abusus-nak, visszaélésnek” minősítették, mert a pap hivatala nem az, hogy mások vérént ontsa, hanem, ha kell, saját vérént ontsa másokért. Egyébként is nagyobb szükség van a lelkesre otthon, mint a lövészárokokban. A tábori pap szerepe is csupán a lelkiekben való ellátásra szorítkozhatik.

Az elesett hősök lajtaroma még nem jelenti azt, hogy az isten a háborúban nyugalomba vonult és megszűnt az isteni Gondviselés. Senki sem ismeri közülünk a földi élet jövőd tükát: Lehet, hogy aki megsirattott hősképpen hal meg, ha életben marad, a családnak lett volna csak átka és a társadalomnak a keresztje. Hisz' annyi az életben a jellemtörés és a dekadencia!

Szól még több részletkérdésről, névszerint, hogy mi szabad az igazságos háborúban? Mind a mult, mind a jelen háborúból több példát említi. A jog- és erkölcsbölcselet megengedi: a különféle hadicsell, ha az nem nyílt hazudás, hanem csak a valódi szándék eltúlozása. Tiltott a hazudás, koholt győzelmi hírek terjesztése, esküszegés, a kegyelemkéréssel való visszaélés; továbbá meg nem engedett a harc képtelen csebsültelet újra megtámadni vagy a pozitív hadifog alá nem tartozóknak (tábori papok, orvosok, betegápolók) testi megsértése, úgyszólván a gyermekek, védtelen aggok és nők lemezárítása és az utóbbiak megbecsülésének, stb. Kitér arra is, hogy a háború után, minő esetben lehet idegen terület (országot, tartományt) megtartani? Ehhez a következő jogcímek valamelyike szükséges: 1.) a meghódított tartományra a háborút megelőző időkből fennálló jog, 2.) a terület elvévész megérdemelt büntetés legyen, 3.) a leigázott nemzet, vagy nép a hódító jövő biztonságát fenyegeti. A felolvast a felsorolt kérdések és problémák megoldásához a kulcsot megtalálja a befejezésben a szabadságharc költőjének, Petőfinek ezen örökké igaz mondasában: a hazáért mindent fel kell áldozni, de a hazát feláldozni nem szabad semmiért.

A felolvasást egy határozatos, szép szavazat követte. *Frecska Aranka* mély érzéssel adta elő *Köveskúti Jenőnek*, a Lévai Hirlap főmunkatársának egy szivreható versét, melyben a béna hősokeket glorifikálja. A szerzőt és az előadót lelkesen megtapsolták. Majd *Baker Béla* olvasta fel jól sikerült német fordítását, egy megindító szép háborús novellát, általános tetszést keltett vele. A verset és a novellát e lapban találhatja az olvasó.

Őszi te sajnálkozást keltett egy a rendezőség, mind a hallgatóság körében a zeneszámok elmaradása. Ugyanis a drága zongora felszállítását a esul idő teljesen lehetetlenné tette. Az elmaradt élvezetért remélhetőleg legközelebb kárpótolva leszünk.

H I R E K.

Béna hősök.

Irta: Köveskúti Jenő.

(Szavalták a Reviczky-Társaságban.)

Jönnek haza sántán, bénán . . .

Annak ott a halántékán,

Szive táján

A tátongó, néma seb . . .

Szemeiknek bágyadt láza,

Sápadt ajkuk tört fohásza:

Vallomása . . .

Melyik a beszédesebb?

Jönnek, jönnek, megsebezve,

S fájó kin győl a szívembe,

És szememre

Ráborul a néma köd.

Miljő sebből foly a vérünk.

Mőt érezzük, hogy mi nekünk:

Szent értékünk

Ez az ősi, drága rög.

Jönnek, jönnek hosszú rajba . . .

Vérük hullott az avarba,

Le a porba.

Minden csöppje: drága gyöngy.

S hova hullott, hova csorgott,

Megcsókolnám a porondot

S azt a hatot,

Mert az is szent, a — göröngy!

Azt a csonka ifjut, lányok,

Forróbb ajkkal csókoljátok;

Gyógyítások

Panasz nélkül a sebet!

S völégényre, aki béna,

Aki csonka, fáradt, méla,

Vagy már néma,

Bús menyasszony, büszke légy! . . .

S ti, anyák, ti feleségek,

Fojtsátok el könyezéteket,

Bár az élet

Rátok hamvas gyászt borít.

De merre zajg élet, város,

Hősök hire szállong, szálidos:

Ti sugáros

Glóriában jártok itt.

. . . Jönnek, jönnek, mankón, bénán . . .

Soknak ott a halántékán,

Szive táján

A tátongó, néma seb.

Szemeiknek fáradt láza,

Csöndes ajkuk tört fohásza,

Vallomása,

Tudja Isten, melyik a beszédesebb? . .

— Hősi halál. *Kachalmann* Oszkár

gépész-mérnök, gépgyáros és sörgyáros,

Barsvármegyei törvényhatósági bizottságának

tagja, a cs. és kir. 6. hegyi tüzérezred

szakaszvezetője a déli harctéren szerzett

súlyos betegségében folyó hó 16-án Rumán

(Hörvátország), a tábori kórházban, tevé-

keny életének 33-ik, boldog házasságának

5-ik évében, a háború kitérőse óta a kirá-

lyért és hazáért hősiesszen küzdve, elhunyt.

Földi maradványait Rumáról szülőföldjére

hazaszállították s vasárnap délután Vihnyén

az ág. hitv. evang. egyház üdvertartása szer-

int ideiglenes nyughelyére helyezték.

A megboldogult dicső halála nagy kiterje-

désű rokonságát, fiatal feleségét, Mágócsy-

Diáz Margitot és gyermekeit, Karcsit, Jan-

csit és Jucikát fájdalmas gyásza borította.

— A Reviczky-Társaság legközelebbi esete február 3-án, szerdán öt órakor lesz. Műsor: 1. Fekete József: Az iszlám háboruja. 2. Sik Endre: Tábori posta. (Vers.) Szavaltja: Moravek Margit. 3. Reinhold Phantasie. Impromptu. Zongorán játsza: Cziczka Angéla. 4. Dávid László: Török költők. (Szemelvényekkel.) 5. Kerner: Kosuth-nyitány. Zongorán játsza: Cziczka Angéla. 6. Szabó S. Zsigmond. Versek.

— Üzenet Przemysiből. Légi posta közvetítésével tábori levelezőlap érkezett vármegyébe alispánjához. A kis parcellákra szerzőt levelezőlapon hét barszegyei váltórúzt küldött megnyugtató értesítést hozzátartozóinak. Mindayáján azt írják, hogy egészségesek. Az alispán a vitéz várvédők közlését azonnal továbbította az érdekelteknek, akik azt érthető örömmel fogadták.

— Uj árvaözeki ülnök. A főispán dr. Lányi Gyula aranyosmaróti ügyvédet tiszteletbeli árvaszéki ülnökké nevelte ki.

— A Vöröskereszt-Egylet fiókja Zsarnócán a helyi és környékbeli intelligencia buzgólkodása folytán nagy erőelőköséssel alakult meg. Az új egyesület elnökévé *Musnay Géza* főerdőtanácsost, társelnökké *Kachalmann Károlynét* alelnökké *Kachalmann Károly gyarost*, társalelnökké *Musnay Géza* né, titkárrá *Lukács Gyula* vm. türeandészeti felügyelőt választották meg s 24 tagú választmányt alakítottak. Az új egylet máris mintegy 300 tagot számlál, szép tőkével is rendelkezik, melyet különféle mozgalmak révén hoztak össze. Az egyesület a kaszinóban 20 sebesült harcos befogadására kórházat rendez be.

— Az 1895, 1896. és 1891. évi születésűek behívása. Mindazon népfölkelésre kötelezettek, akik az 1895 és 1896. évben születettek, valamint azon 1891. évi születésűek, kik a sorozó vagy vegyes bizottság által 1914. év végéig fegyverképtelennek osztályozták, felhívattak összeírásuk végét a tartózkodási helyi közösi előjáróságánál jelentkezzenek. Az összeírt egyének később közzéteszendő rendelkezéséhez képest febr. 18. márc. 24-ig terjedő időközben népfölkelési bemutató szemlére fognak behivatni.

— Elesett tanítók családjainak megellátása. Bevonuló tanítóink figyelmét felhívjuk arra az örvendetes körülményre, hogy a vallás- és közoktatásügyi, valamint a pénzügyi miniszterek együttesen készséggel hajlandók a háborúban munkaképtelenné vált, vagy elesett, de 10 évi szolgálattal még nem bíró tanítók, illetve özvegyeik és árvaik kérényét a király elé terjeszteni, hogy legfelsőbb kegyelmi jogának gyakorlásával ugyanazon végellátásban részesüljenek, amelyben törvény szerint a 10 szolgálati évet betöltött tónitók, illetve özvegyeik és árvaik.

— Ujabb rendelet a hadbavonultak családjainak államszegélyéről. A hadisegély kifizetése ügyében a pénzügyminiszter újabb rendeletet adott ki. A rendelet szabályzza a segély folyósítását és igen fontos rendelkezéseket tartalmaz tekintetben, hogy a hadisegélyre a népfölkelők s póttartalékosok hozzátartozói is igényt tarthatnak, amennyiben tíz hétig már bevonultak. Intézkedik tekintetben is, hogy a hadisegélyt élvezők, ha a munkakerülést rájuk lehet bizonyítani, a segélyt elveszthetik. Azok akikre gyermekeik gondozása körül mulasztások bizonyíthatók, szintén elveszthetik a segélyt, illetve a gyámügyi hatóság veszi át a gyermekekről való gondoskodást.

Gondoljunk sebesültjeinkre!

Levelek.

Fent, a Kárpatokban,
Havas, fagyos bérceken,
Ott feküdt egy honvéd
Holtan, piros vérben.

Szive fölött, ahol
A golyó találta:
Zsebében egy köteg
Levétlét letek nála.

Mindnek lila színe.
Mindnek édes szava
Szerelemről beszél,
Várja vissza, haza.

Vágyva várakozik.
Gyakran kér levelet.
Mindnek az a vége:
„Szerettek, szerettek!”

*

Elesett a honvéd.
Jeitelen a sirja:
Csak egy kis fakereszt,
S nincs rá semmi írva.

Sirja ismeretlen,
— Min' olyan sok másnak —
Csak, a hó lepi be:
Halot palástnak.

Elesett a honvéd...
Valaki nem tudja:
Küldözget címere
Levelet gyakorta.

Megjönnek most is a
Lilaszín levelek,
S most is az a végük:
„Szerettek, szerettek!”

Hubrik István.

— A gabonakészletek feltárása. Ismertettük már a kormány rendeletét a gabonakészletek feltárásáról. Ennek a rendeletnek értelmében a feltárással a készletek összeírásával a földmivelésügyi miniszter Léván *Reitmann* Izidor gabonakereskedőt bízta meg. A miniszter az alispáshoz intézett idevonatkozó rendeletében hangsúlyozza, hogy súlyt helyez arra, miszerint a hadsereg és a közlelmelés rovására semmiféle túlzás helyt ne foglaljon. A miniszter nézete szerint élelmelés címén havonként egy személynre (tekintet nélkül a korra) buza, rozs, árpa és tengeriből együtt átlagosan 18 kg.-nál több készlet számítása, a vetőmagnál pedig ebből kat. holdanként 130 kg., árpából 110 kg.-nál több számítása nem indokolt.

— Közutakon nem szabad rödlizni. A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében az állami közutakon tilos a rödlizés, e tilalom ellen vétőket utrendőri kihágásért megbüntetik.

— Tamaszbotot a sebesülteknek. A lévai tanítóképzőben berendezett kórházban ápolat sebesült harcosok közül a gyógyulóban levők a munkától bontal cserélnék fel. Ezután kéri a közönséget, akinek van fölösleges bojja, juttassa szívesen hozzájuk.

A gabonaörlés szabályozása. A kormány csütörtökön rendeletet adott ki, melyben a gabonaörlést szabályozza. A rendelet szerint, aki buzát vagy rozst saját házi szükségletére malomban őröltet, köteles az őrlésre szánt buzát vagy rozst felül egyidejűleg legalább ugyanannyi árpát vagy tengerit magával hozni. A vómörli malomvállalatok ezentúl a felektől csak ilyen módon vállalhatnak el őrlet. A fél részére annak kívánságára, a malom a buzából vagy rozsból a korpán felül legfeljebb 15 százaléknál finomabb lisztet kivonhat; a többi buza vagy rozslisztet kevesebb nélküli, de csak az egyidejűleg őrítésre hozott árpából vagy tengeriből nyert liszettel együtt szolgáltathatja át az őröltet félnek. A rendelet áthágása büntetést von maga után.

— Egy diák tragédiája. Csikkel Emil, a lévai főgimnázium harmadik osztályának tanulója, Csikkel János aranyosmaróti lakos fia, a múlt héten eltűnt a városból. A kecskeméti rendőrség most arról értesítette a lévai rendőrséget, hogy a diákot a vasutól halálra gázolta. Nem tudni, hogy véletlen szerencsétlenség vagy pedig öngyilkosság történt-e.

— A hadi adó. Január elsején lépett életbe a hadsegegyezés céljait szolgáló hadi adó törvénye, melynek életbeléptetéséről a pénzügyminiszter most rendeletileg intézkedett. Az adó a hadsereg szükségleteinek egy részét van hivatva fedezni, rendkívülileggel bír s éppen azért csak egy évre, az 1915. évre érvényes. A törvény szerint a szegényebb, illetve a kevesebb jövedelemmel bírók kivételnek az új adózás alól és csak az évi 20,000 koronát meghaladó összjövedelem lesz megadóztatva és pedig csupán egy évre. Az új jövedelmi adó azt a célt szolgálja, hogy a háború folytán óriási mérvben megszaporodott hadsegegyezés céljaira a nagyjövedelemek némileg megterheltesse. Ennél méltányosabb, helyesebb és igazságosabb adót el sem képzelhetünk, mert hisz azoknak a hozzájárulásáról van szó a hadviselés nagy áldozatokat követelő nehéz feladatában, kik legkönnyebben megtehetik, kiknek legtöbb jövedelméni valójuk van.

— A hősök emlékének megörökítése. A Hadsegegyező Hivatal akélt indította, hogy a harctéren hősi halált halt magyar katonák emléke az utókor, az elkövetkezendő nemzedékek számára méltó módon megörökíttessék. A Hadsegegyező Hivatal égisze alatt ebből a célból egy bizottság létesült. A bizottság felhívást intéz az egész ország közönségéhez, hivatalos hatóságokhoz úgy, mint magánosokhoz, hogy minden adatot, amely harctereinken elesett hőseink halála körülményeire és a harctéren tanusított hősi cselekedeteikre vonatkozik, éppigy az elesett hősöknek rendelkezésére álló arcképeit küldjék be a bizottságnak. Az ilyenformán összegyűlt adathalmazt a bizottság hivatalosan hitelesíteni igyekszik s rendszerbe foglalva, mint a mai háború emberrel dokumentumainak okmánytárát, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja. A Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság ezután hívja fel az ország közönségét, az érdekelt családokat és testületeket, hogy a fentjelzett adatokat az elesett hősök fényképeivel együtt címére (IV., Sütő-utca 2., Budapest) srgősösen küldjék be.

— Arcképek utlvelek. A belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a külföldre szóló utlvelebe a háború tartama alatt az utlvel tulajdonosának lebélyezett arcképeit is bele

kell ragasztani. Erre az intézkedésre a kémekek ellen való védekezés indította a belügyminisztert. Ugyanez az eljárás lépett életbe Németországban is.

— Vérengző családapa. Szelepcsény községben Cigány Lőrinc földmives ittas állapotban kislányára valamért megharagudván, azobkésével éleveszélyesen összeszurkálta. Feloségen, aki a leányka védelmére kelt, szintén több sebet ejtett. Azbrutális apát a csendőrség letartóztatta.

— A Lévai Apolló Mozgósínház vasárnap előadásai pompás szórakozást ígérnek a moxilátogató közönségnek. Elsőnek és egy mindenkit magával ragadó vígjáték (Öfensége inkogutiban) kerül előadásra. Három felvonáson keresztül kergetik egymást a kacagató jelenetek, melyek abból származnak, hogy egy ujságrót összehévesztenek az uralkodó herceggel, aki végig játssa a hercege szerepét. Ezután a Közös kut című szintén nagyobbszerű s minden tekintetben művészi dráma kerül sorra, tulajdonképpen ez lesz az est főérdekesége. Végül Thurn regényes vidéki kesszült felvételek kerülnek a fehér lepedőre.

— Anyakönyvi bejegyzések. Születések: Hajzer János Szabó Eszter Ibolya, Kis Lajos Csenger Terézia Erzsébet, Kluberg Illes Hirt Antonia Vilmos Herman, Valach Simon Gáspár Berta László. Federics József Koponyics Erzsébet: Irén Maria. Benkó Matild: Erzsébet. Bób Márton Horváth Katalin: Ilona. Házasság: özv. Kapias Károly Miodoriski Erzsébet r. k. özv. Földi István Simon Rozália r. kath. Haldázás: özv. Bura Istvánné Galambos Lidia 64 é májra, Kohn Janka 19 é. tüdővész, Pavel Tamás 75 é. aggkorikimereülés, Füzik József 7 n. veszületeti gyengeség, Rác Sándor 80 é. aggkori végkimerülés, Ujfalusy István 60 é. szívizom elafulás. Worel Rozália, 58 é. idült bélhurut. Kohn Jakabné Strausz Teréz, 81 é. aggkori végkimerülés, Soliner Adolf, 63 é. szüvbénulás. Koncz László, 2 é. tüdőgyuladás.

József. kir. hercege Szanatórium Egyesület.

A tüdőbeteg gondozó intézet kísogítő kórházában ujabban a következő szerelatedományok érkeztek. Knapp Ignác 12 db. szappan. Grotte Vilmosné 10 pár harisnya, 9 portörli. Pollak Kálmánné 3 íng, 3 alsónadrág. Grotte Janka, Blumenthal Janka és Rózsika, Pollak Rózsika kefeket és fésüket. Dr. Szilárd Samuné 10 pár harisnya, 7 portörli. Dr. Frommer Ignác.

122/1915. szám.

Árverési hirdetmény.

Kisülés község mint erkölcsös testület tulajdonát képező és Kisülés község határában (közvetlen a vizinális ut mellett) fekvő jó forgalmu vizimalom teljes berendezésével, a hozzá tartozó épületekkel s belsőséggel együtt Kisülésen a község hivatalos helyiségében 1915 évi február 3-án déli 10 órákor megejtendő nyilvános árverésen örökárban eladtni fog. Kikiáltási ár 7000 korona, melynek 10%-a árverést megelőzőleg árverezni szándékozók által bírói kezéhez befizetendő bánatpénz fejében.

Árverési feltételek a fenyekeztolányi közigazgatói irodában betekinthetők.

Kisülés, 1915. Január hó 15-én.
Sarkady Lajos s. k. Toma Lajos s. k.
kőrigyző. tőrli.

HOLZMANN BÓDOG DIVATÁRUHAZA LÉVA.

Téli katonai felszerelési

cikkek.

Szvaetter, teveszór mellény, Jaeger és teveszór ing és nadrág lábszárvédő, térd, has, ér, és talp melegítők.

Baránybőr mellények, hósapka, kötött és béleltbőrkecstyűk. — Teveszór takaró. Gácsi pokróc. Óriási választék nyakkendőkben.

Női divat cikkek mélyen leszállított áron.

KOVÁCS SANDOR
cipőáruháza
LÉVA, Kossuth-tér.

Ajánlja dusan felszerelt
cipőraktárát.

Olcsó árak!
Nagy választék!

Legjobb minőségű
football-cipők.

Mértékszerinti osztály.

MODERN BUTOROK
Kárpitos és díszítő munkák. Teljes lakberendezések
Weisz Ármin Cégrezető: Kohn Nathan
butorkészítőnél szerezhetők be
Zsarnóczán.

ZELEFON 12.

ZELEFON 12.

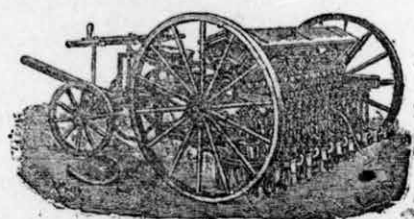
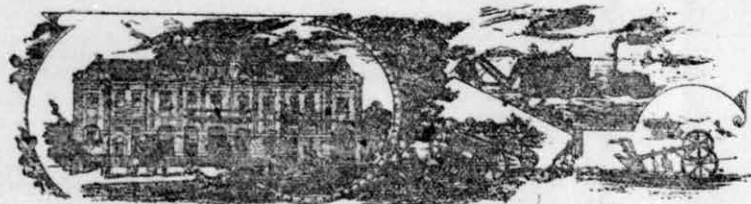
Tüzita aprítva és hasáb, porosz-
kőszén és pirszén

rendeléseket elfogad és házhoz szállít
BRAUN JÓZSEF ÉS FIA.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN.

Telefon
szám 33.

Hofherr és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Bächer & Melichar

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók

Működő gépszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.
Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

Schulcz Ignác könyvnyomdája, Léva.